

Justitiedepartementet
Enheten för migrationsrätt
103 33 Stockholm

Yttrande över departementspromemorian Arbetsplatsinspektioner och höjd särskild avgift (Ds 2017:16)

Hovrätten konstaterar initialt att skyldigheten att genomföra arbetsplatsinspektioner härrör från Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/52 av den 18 juni 2009 och att det därmed framstår som lämpligt att införliva lagstiftning som möjliggör för Sverige att fullgöra sina skyldigheter i enlighet med direktivet. Hovrätten uppfattar inte att de föreslagna lagförändringarna utgör någon förändring av gällande regler för utlänningars rätt att uppehålla sig eller arbeta i Sverige, utan att de tar sikte på att ge polisen möjligheter att genomföra inspektioner för att kontrollera att reglerna efterlevs av arbetsgivare.

Utifrån denna aspekt anser dock hovrätten att det är viktigt att syftet med möjligheten till arbetsplatsinspektioner förtydligas på så sätt att det tydligt framgår att inspektionernas syfte ska vara att just kontrollera arbetsgivare. Kontrollerna får inte nyttjas för att utsträcka möjligheten att utöva s.k. inre utlänningskontroll enligt 9 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen (2005:716) i syfte att hitta enstaka personer som uppehåller sig illegalt i Sverige. Ändå nämns möjligheten att påträffa fler personer som saknar rätt att vistas i Sverige som ett resultat av de föreslagna arbetsplatsinspektionerna i promemorian (se sid. 25). Även om detta såklart kan bli en naturlig följd av sådana inspektioner anser hovrätten att det är viktigt, särskilt med beaktande av vikten att undvika diskriminering, att det markeras tydligt i förarbetena till den föreslagna lagstiftningen att det är en skillnad på insatser riktade mot arbetsgivarna och insatser för att finna fler personer som uppehåller sig i Sverige illegalt. Om lagstiftaren önskar åstadkomma utökande möjligheter för det sistnämnda måste detta ske med uttryckligt författningsstöd och inte via omnämmanden i förarbeten.

Hovrätten har ingen erinran mot utredningens förslag att höja den särskilda avgiften i syfte att motverka att arbetsgivare anställer personer som saknar rätt att vistas och arbeta i Sverige. Hovrätten har inte heller någon invändning mot att möjligheten till nedsättning av avgiften ska tillämpas restriktivt. Hovrätten önskar dock påpeka att om inget uttryckligen sägs om frågan i kommentaren till de föreslagna 20 kap 12- 12 a §§ utlänningslagen (2005:716) kommer med största sannolikhet inte någon förändring ske av den praxis som slagits fast i NJA 2015 s. 885 och NJA 2016 s. 994. Därmed kommer sannolikt företagsbot även i fortsättningen efterges vid de tillfällen då den särskilda avgiften döms ut.

Detta yttrande har beslutats av hovrättspresidenten Charlotte Brokelind och
tf. hovrättsassessorn Malin Falkmer, föredragande.

Charlotte Brokelind

Malin Falkmer

Kopia

Övriga hovrätter

Kammarrätterna

Tingsrätterna under Göta hovrätt

Justitiedepartementet, enheten DOM

Domstolsverket

Hovrättens intranät